

A MAGYARORSZAGI VASUTI SZEMÉLYZET ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ KÖZLÖNY

A Magyar Vasutas megjelen minden hét péntekjén. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VII., Csömöri-ut 28. szám, ahova mindenemü levelezés és egyéb küldemény intézendő.

Előfizetési feltételek:

Egy óra frt —.40 (K —.80)
Negyedévre frt 1.20 (K 2.40)
Félévre frt 2.40 (K 4.80)

Minden összeköttetésünket a legnagyobb titokban tartjuk. Ha valaki — bármi okból — nem akarja, hogy lapunk az ő nevére járjon, bármilyen más címre is előfizethet.

Kétféle mérték.

Nem jó, ha mi, vasuti munkások elbizakodunk. Ha azt hiszszük: no most végre elérkezett az igazság és a jogegyenlőség korszaka. Most már fölösleges harcolnunk, küzdenünk az igazainkért, mert az új irány, a jó irány az magától meghozza mindazt, amit kívánunk. Hogy csak el kell mondanunk panaszunkat és rögtön belátják illetékes helyen panaszunk alaposágát és nem késnek az orvoslással. Hogy csak hangoztatnunk kell kívánságunkat és nyomban teljesítik, mert belátják jogos és méltányos voltukat.

A legjobb uton voltunk, hogy beleessünk az elpuhulás és hátgerincnélküliség eme veszedelmébe. Vörös László kereskedelmi miniszter vitt bele a kísértésbe minket. Melegen érző, józanul gondolkodó miniszternek mutatkoztunk. Es mi majdnem elbítottuk magunkat.

De szerencsére itt van a Máv. igazgatósága, amely siet bennünket fölbreszteni a veszedelmes álomból. Hideg viz-sugarat bocsát ránk, hogy kijózanodjunk. Bebizonyítja, hogy a munkások panasza hiába indokolt, követelésesei hiába jogosak és méltá-

nyosak, fitlyet hánynak nekik, mert munkásokról van szó.

Igenis, mert munkásokról van szó. Igenis, csak azért rész-sültünk abban a bizonyos hideg viz-sugarban, mert munkások vagyunk. Ha hivatalnokok volnánk, ha valami méltóságos, vagy kegyelmes kolompos után futnánk, akkor tárt kebelre és érző szivvre találunk volna az igazgatóságnál. Amint azt a multak igazolják.

De munkás, az más. A munkással éreztetni kell a jármot, a munkással nem szabad elfeledtetni, hogy egyedüli kötelessége és egyedüli joga a kemény, testet-lelket törő munkát végezni silány bérért. A munkással a szabadságnak még a morzsáját sem szabad megizletetni, hátha gusztust kap az egész szabadságra; a jogegyenlőségnek egy példáját sem szabad vele megismertetni, hátha igényt tart az egész, a teljes jogegyenlőségre. És ezért mért az igazgatóság velünk, munkásokkal szemben kétfős mértékkel, kétfős igazsággal.

Ugy történt a dolog, hogy a Vasuti Munkások Országos Szövetségének előkészítő-bizottsága kérvényt adott be a Máv. igazgatóságához, amelyben ama négy munkástársunk számára, akik a szövetséget a vidéken szervezni fogják, megfelelő időre szabadságot és azt a kedvezményt kérték, hogy az utazási szabadjegyet ne kelljen esetről-esetre kérniök, hanem kapják meg a szervezés tartamára egyszerre.

Volt még egy harmadik kérés is, de az már csak kérésnek is alig nevezhető.

Ugyanis azt kérték az igazgatóságtól, hogy a szervező gyűlések és értekezletek részére a műhelyek éttermeit engedjék át. Hogy ennek a kérelemnek a teljesítése semminemü akadályba nem ütközik, azt természetesnek találták. Hiszen eddigelé boldog, boldogtalan megkapta még politikai gyűlésekre

is az éttermeiket. Hát hogyané kanná meg a szövetség előkészítő bizottsága, amikor a miniszter is, az elnökigazgató is hozzájárult már a szövetséghez. Sőt még azt hittük, lojalitásunkat bizonyítjuk be azzal, hogy a műhelyfőnök szemeláttára és fülehallatára szervezzük a szövetséget.

Amint látható, külön kedvezményt nem kértünk, csak annyit, amennyit a munkások társaságai után föltelhetjük. Hogy joggal igényt tartunk rá. Erre kaptuk azután a kijózanító viz-sugarat a következő igazgatói leirat alakjában:

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.
243771 szám.
A. I.

A vasuti munkások országos szövetsége
szervező-bizottságának

Budapest,
VII., Csömöri-ut 28.

A vasuti munkások országos szövetségének megalakítása érdekében az előkészítő-bizottság által kiküldött tagoknak szabadság engedélyezése és a szabályoktól eltérő utazási kedvezményben való részesítése iránt hozzám intézett beadványukra értesitem, hogy a magyar királyi államvasutak személyzete körében fennálló vagy alakuló többi szervezetekkel szemben követendő egyenlő elbánás elvénél fogva a szabályokat meghaladó kedvezményeket nem adhatok.

Nincs észrevételem azonban az ellen, hogy a szolgálati főnökségektől nyerhető szabadságok ideje alatt és a szabályok szerint kiszolgáltatható utazási jegyek igénybevételével a szövetség megalakítása érdekében a vidéken alkalmazott vasuti munkások körében megjelenhesenek, de céljaikra műhelyi ebédlőt vagy más hivatalos helyiséget át nem engedhetek, mert ez más munkásgyűlések megtartására is megtagadtatt.

Budapest, 1905 december hó 27.

Ludvig
elnök.

Ez az igazgatóság leirata. Ahány állítása, mindmegannyi bizonyítéka annak, hogy a jogegyenlőségről, és az egyenlő mértékkel való elbánásról nálunk szó sem lehet.

Nyiltan, határozottan kijelentjük ezen a helyen, hogy az igazgatóság elutasító válaszában az indokolása teljesen — enyhén fejezzük ki magunkat — tehát: teljesen valótlan. Amit a kérelmünk megtagadásának igazolására fölhoz az az értesítés, az első betűtől az utolsóig *homlokegyenest ellentétben áll az igazsággal és a megtörtént tényekkel*. Súlyos ez a vád, tartozunk bizonyítani. Bizonyítunk is!

Az a levél — amelyért különben nem Ludvigh Gyulát tesszük felelőssé, hanem az ügy referensét, akit jól ismerünk! — azt mondja, hogy azért nem adhatja meg az igazgatóság a kedvezményt, mert a többi szövetség szervezőinek sem adták meg ezeket a kedvezményeket.

Ez nem igaz.

A Turtsányi-féle szövetség valósággal *hivatalos apparátussal* csinálódott meg. Mindenki emlékezhet rá, hogy az alamiznaszövetség négy „szervezője”, a négy főzsirondist, *Turtsányi, Breuer, Somogyi* Henrik és *Dömötör Vilmos* szabadjegyét és állandó, gyorsvonatra is érvényes szabadjegyet kaptak. Az alamiznaszövetség alapszabálytervezete és taggyűjtőivei a Máv. *hivatalos lapjának mellékleteként* küldték szíjjel a vidékre.

A vidéken is hivatalos eljárás közben korteskedett egy sereg ember az alamiznaszövetség számára. Az előkészítő-bizottság helyisége a félhivatalos klubban volt, az elnöki értekezlet a K. p. u. disztermében folyt le,

ugyanott fogják megtartani a legközelebbi választmányi ülésüket is.

De menjünk csak tovább. A Turtsányi-féle szövetség alakuló közgyűlése tovább tartott, semmint remélték, minek folytán a kiküldöttek szabadságideje előbb lejárt, semmint a közgyűlés beveződött. Mi történt ekkor? Az igazgatóság rövid uton, táviratilag adott újabb szabadságot, nem csak a szervezőknek, de a közgyűlés összes tagjainak.

Éjjeli szállása nem volt mindegyik küldöttnek. Mit tett az előzékenységtől csöpögő igazgatóság? Megengedte, hogy a küldöttek egy része a külön e célra befűtött hálókocsikban az állomásokon aludjon.

Az alamiznaszövetség megválasztott titkára, a jó öreg *Lorber* tudvaleg Fiumében szolgált, ahonnan bizony nehéz intézni a szövetség titkári teendőit. Mit tett erre a szolgálatkész igazgatóság? Egyszerűen áthelyezte *Lorbert* Fiuméből Budapestre.

Folytathatnók a sorozatot, de azt hisszük, ez is elegendő. Csak egy dologra akarunk áttérni. Ez az *ebédlők átengedése*.

Lelkünkre mondjuk: bámuljuk azt a cinikus vakmerőséget, amely lelkiismeretfurdalás nélkül merte aláírni *Ludvigh* elnökiigazgatóval, hogy a műhelyi éttermeket más munkásgyűlések megtartására sem engedték át.

Ezzel szemben konstatáljuk, hogy *alig van Máv műhely az országban, amelynek éttermét ne használták volna föl munkásgyűlésekre értekezletekre*. És pedig fölhasználták a zsirondisták, de fölhasználták egész idegen célokra, politikai célokra is.

Fölszólítjuk munkástársainkat az egész országban, írják meg, mikor,

milyen célra tartottak gyűléseket és értekezleteket a „koplalókban”. Szép koszorút fonunk annak a szemérmetlen embernek a fejére, aki ordító valótlanosságot íratott alá *Ludvigh Gyula* elnökiigazgatóval.

Bizonyításra vállalkoztunk és bizonyítottunk. Fogunk egyebet is bizonyítani azt, hogy bizonyos oldalról bármennyi akadályt is gördítsenek a *zsirondisták szövetségesei* a mi becsületes szövetségünk útjába, *az a szövetség azért meglesz!*

És minél nagyobb munkánkba kerül annak megteremtése, annál jobban a szívünkhöz nő, mint az anyának az a gyermeke, amelynek a szülése a legtöbb fájdalommal járt.

A jogos, szerény és mindenképpen indokolt kérésünknek hamis indoklással történt visszautasítása sem kedvetlenít el bennünket. Láttunk mi már más viharokat is és megbirkóztunk mi már más akadályokkal is. Játszva fogjuk lebirni a most eléünk tornyosuló akadályokat is.

Sőt inkább hálásak vagyunk azért a jótéko y leckéért, amiben az igazgatóságban ülő, nem éppen ismeretlen jóakarónk részesített bennünket. Kigyógyulunk az elbizakodásból és ezért elismerés illeti meg a keserű pillula készítőjét.

Hogy is mondja *Shakespeare* a „*Velencei kalmár*” című darabjában:

— Köszönjük, zsidó, hogy erre megtanítottál!

A miskolci szózat.

A miskolci Máv. műhely munkásai, csekély kivétellel eddig teljesen lával állottak a vasuti munkások magasztos szép küzdel-

A „Magyar Vasutas” tárcája.

A vén fa.

Korhadt már . . . Hiába! — az idő lejár . . .
Elfogy az erő; a test összeroskad . . .
Erős a vérsz; — hej nem is tréfa-dolog:
Szemébe nézni hosszú századoknak . . .
Hiába volt vérrel megöntözve, —
Nem hozott dús, szép illatos virágot;
Jólét helyett az elhagyottaknak,
Alatta csak a baj, nyomor tanyázott . . .

S bár a vihar meg-meg cibálta fejét,
Hogy törzse is szinte csikorgott bele, —
Ámde kidönteni azért nem tudta,
Mert mélyen volt beásva a gyökere . . .
Csak egy-egy ág esett le úgy néha,
Egy szeszélyes buta forgószél után,
Melynek hasznos gyümölcse sem volt még,
Csak egy helyet foglalt el bölcsen a fán . . .

Ám azért a fa mégsem lett gazdagabb,
Ha egy meddő, rossz ág lehullott róla:
Uj ágat hajtott, mely csak szívta nedvét,
Amíg a nép jaja zúgott alóla . . .
S a nép csak tilt, bár tudta: a fának
Arnyékában néki nincsen nyugalma:
Hiába védte meg hősként egykor
A fergetegbe, pusztító viharba! . . .

Nem is tudták, ha jött a hajnal pirja,
Hogy mit jelent a forrongó ébredés;
Lelkük a vén fát talán meg is unta, —
Csak sajnálta még haldokló életét . . .
Hiába jött el sebes szárnyakon
Az új időknek kelő napsugára:
Nem dőlt össze — de új élet se szállt
A korhadó, megvénült, férges fába . . .

Még most is áll, habár megtépett lombja,
Ijesztőként mered szét a határon . . .
Ha rátekint az alkonyat bibora: —
Megijed a szomorú pusztuláson! . . .
Remény se nincs már, hogy virulhatna,
Ha a tavasz meleg napfénye éri,
Mig törzsében a férgek hada zúg,
Hogy lázadás a vén fáról mesélni . . .

*

S tudjátok-e ti ott lenn a porban,
Hogy e vén fának Alkotmány a neve?!
— Tudjátok, hiszen küzdelmeket
Oly szokszor szembe állított már vele . . .
Ha a gyűlölt rabszolgaság ellen
Fellázadt a vér a szívetekben,
Nem is kérdezték: a bajt mi szülte,
Mért vagytok réme e világnak;
Csak üldöztek elvakult védői
A megvénült, korhadó fának . . .

Ti vagytok mozgatói a földnek;
Nélkületek a rend összeomolna . . .
Alkossatok hát ti törvényeket,

Mely fölemel, de nem úgy rug le a porba!
S amíg a földön elnyomó lakik:
Vizsgáljátok csak a fa lombjait:
Virágzik-e, vagy a hatalmasok
Serege dúl, pusztit fölötte; —
Védjétek meg, ha jó gyümölcsöt hoz,
— Ám, ha káros: törjétek össze! . . .

Kiss Károly.

Az ördög motollája.

Írta: Révész Béla.

Az álmok kegyelmesek voltak *Kapus*, *Balázshoz* és bevitték az aratásba is, hajlongott a sárga táblák fölött és hullott alá a kaszasuhintásain a roskadó kalász, elvitték a hegyoldalba, ahol szüretidőre borra érik a szőlő és puha, gyönyörűséges karjaikon elröpültek vele a háztájékára is, ahova az asszonyt hozta magának . . . Megfordult az udvaron, ahol szárnyasok rebbentek fel előtte, benézett az istállóba, ahol fejték a tehenet. És *Kapus Balázs* furcsállotta, meglepődött, nyugtalan lett . . . a tehén rábáméskodott és nagy, barna, szomorú szemeit le nem vette róla . . . Az álmodozó kocsivezetőt felrángatta a felesége. Hajnal volt már és az asszony sürgette az urát:

— Ébredjen kend, ki kell már menni az állomásra . . .

Kapus Balázs fölkel, felvette az egyenruháját és elköltötte a reggelijét, a pálinkát

métől. A fölvilágosodás, az összetartás nagy eszméje nem talált utat a miskolci műhely munkásainak nagy többségéhez, ők nem vették ki részüket abból a fájdalmas, de fényes harcból, amelyet a bátor vasuti munkásság éppen most egy esztendeje folytatott a szabadságáért és anyagi helyzetének javításáért.

Szóval; a miskolci MÁV. munkások, csekély kivétellel, nem ébredtek helyzetük tudatára és nem vettek részt a nagy, összetartó munkában, amit az ország egész vasuti munkássága folytatott. Ami azáltal válik érthetővé, ha megtudjuk, hogy valóságos kínai fallal vették körül a főnökeik a miskolci munkástársakat, úgy hogy távol tartottak tőlük minden szabad gondolatot és igazságos eszmét és lealacsonyították őket minden felülről megindított mozgalom készséges eszközeivé. Így történt azután, hogy míg az egész ország MÁV. munkássága megvetéssei és haraggal fordult el a zsidondisták szédelgéseitől és a budapesti MÁV. műhelyekben például összesen négyezer ember közül minden felső nyomás és csábitás dacára egy tucat tagot sem igen tudtak fogni az alamizna-szövetség számára, addig a miskolci műhelymunkásokat sikerült beterenlni a Turtsányi-Breuer-klika járma alá.

Most, úgy látszik, anyagi bajokkal kezd máris küzdeni a Turtsányi-féle szövetség, mert kísérletet tesznek arra, hogy a munkásokat fejőstehénnek szerezzék meg. Mivel pedig a Turtsányiék szavára a MÁV. munkásság csak gunyos és megvető nevetéssel felel, hát kerülő uton iparkodnak beférkőzni a munkásság közé.

Irattak a miskolci műhelymunkások nevében egy nagy plakátos fölhevítést az összes többi műhelymunkásokhoz, amelyben miskolci munkástársaink nevében mézes-mázos szavakkal nem kevesebbet akarnak, mint hogy *hagyjuk abba a mi becsületes és független vasuti munkás-szövetségünket és szegődjünk oda a zsidondisták mellé csizmatisztogatóknak.*

Bizonyára maguk a miskolci munkástársak is elröstellkedtek, amikor ilyen irányú fölhevítést merészkedtek hozzánk, öntudatos vasuti munkásokhoz intézni, mert azok az indokok, amikkel megindokolják fölhevítésüket,

teljesen zavarosak, néhol pedig egészen fejtelnek.

Eszünk ágában sincs pörbe szállani hosszasan és részletesen a miskolciak röpiratával, hiszen aki azt elolvassa, nyomban meglátja mögötte a lólábat. Elég lesz egy-két példára rámutatnunk.

Azt állítják, hogy az 1904. évi sztrájk a bizonyítéka annak, hogy a kinevezettek mennyire szívükön viselik a munkások sorsát. Hát elfeledték már, hogy a nagy sztrájknál éppen a zsidondisták teljesen kizárták a munkásokat és az emlékirataikban egyetlenegy bűtű sem volt a munkásokról?

Azt állítják, hogy az alamizna-szövetség alapszabályai demokratikusak és a munkásságnak megfelelő helyet juttatnak a vezetőségben. Kik akarnak ezzel tévútra vezetni miskolci munkástársaink? Hiszen mindenki tudja, hogy a központi vezetőség 187 tagja közül csupán 12 a munkás, holott a MÁV. alkalmazottak fele munkás és ideiglenes alkalmazott.

Ez a két példa eleget mond. Az utolsó kétségbeesett kísérlet sem fog használni a zsidondistáknak, a munkásságot megnyergelni nem fogják, még ha *miskolci fehér cipővel* próbálkoznak is meg.

A miskolci szózat arra kéri a MÁV. műhelymunkástársakat, hogy határozzanak a szövetség dolgában és értesítsék őket a határozatokról.

Hát jól van. Ezt a kívánságukat teljesíthetjük. Mi, a *Magyar Vasutas* szerkesztősége ajánljuk öntudatos és fölvilágosodott munkástársainknak, hogy a közel jövőben tartandó gyűléseiken és értekezleteiken fogadják el a következő határozati javaslatot:

Határozati javaslat.

Ai MÁV. munkásoknakhó-én tartott gyűlése kimondja:

1. Szeretettel ragaszkodik a mi független és becsületes szövetségünkhöz, a Vasuti Munkások Országos Szövetségéhez.
2. A Turtsányi, Breuer és társai által megalakított és vezetett ugynevezett alamizna-szövetséggel szemben a leghatározottabb bizalmatlansággal viseltetik.
3. Teljes erejéből, szívvél-lélekkel támogatja a Vasuti Munkások Szövetségét és
4. fölszólítja a miskolci műhely mun-

korjában. egymásután megrebbentek előtte a sejtelmes ötletek, amiket tegnap estétől, az éjszakai virrasztáson keresztül, ma reggelig beplántált az agyába:

— Az ördög motollája... mindenkit bajba visz... talán igazán sátán lelke van benne... Othon a fonóban beszéltek arról, hogy a sátán be tud bujni akárhová, a tehén tőgyibe, a ló lábába... Ahová az befurakodik, ott veszendőbe megy minden. Megromlik tőle állat és ember... Mért gázolt volna el a 365-ös már annyi embert, ha nem így lenne... Mért nem ilyen a többi kocsis, azokkal semmi baj sincs... Éppen ez az egy... muszáj annak bajba jutni, aki vezet?... mért tartják akkor... a szegény ember rombolására... Akárhány kocsivezetőnek még se volt baja vele... az istenfélőn talán nem fog a sátán átka...

Kapus Balázs arra gondolt, hogy ő jár a templomba... és rémülten kapott a fékezőhöz. A sinek mellett a közeledő kocsis előtt üldögélt egy részeg ember. A hirtelen fékezéstől megrázkódott a kocsis vasas teste és Kapus Balázs dühösen ütötte a csengő-tányért. A részeg ember eltántorgott az utból...

Kapus Balázs dörmögött és káromkodni akart. De a szitkot magába fojtotta és hirtelen arra gondolt:

— Nem fog meg a sátán...

A 365-ös zugott alatta és robogott, szaladt előre, aszerint, hogyan Kapus Balázs a gyorsaságát megszabta. Kezét rajtatartotta a fé-

kásait, hogy a Turtsányi-féle szövetséget hagyják ott és csatlakozzanak a munkások szövetségéhez.

Fogadják el munkástársaink az egész országban ezt a határozatot és küldjék el a miskolciaknak. Hadd lássák mindenütt, hogy a MÁV. munkásokat megnyergelni nem lehet, és meg se próbálják a jövőben bennünket megkörnyékezni!

A nyereségrészesedés.

A *Magyar Vasutas* és a köréje szervezett vasuti alkalmazottak tábora volt az, amely a Konzum utolsó közgyűlése előtt erőteljes, lelkes hadjáratot indított meg aziránt, hogy az a zsarolás, amit néhány nagyrésztvényes a vásárlók kárára elkövet, megszűnjön és helyette a vásárló tagok a bevásárlás árnyában részesüljenek a nyereségben.

Ez a küzdelmünk akkor teljes diadallal járt. A közgyűlés óriási többséggel elhatározta a nyereség visszatérítést és ez az új, igazságos rendszer január elsejével már életbe is lépett.

Nem vagyunk mindennel megelégedve, ami a Konzumban történik. Van okunk bírálatra és nem is fogunk tartózkodni az igazságos, bár kemény bírálatától. De kötelességünknek tartjuk úgy a Konzum tagok érdekében, akiknek tulnyomó többsége szervezetünkhöz tartozik, valamint magának a Konzum intézményének az érdekében leközölni azt az értesítést, amiben az igazgatóság a nyereség visszatérítés életbeléptetéséről és a tudnivalókról értesíti a tagokat. Így legalább minden tagnak módjában lesz megismerkedni a szükséges utasításokkal, ami csak előnyére válhat úgy a tagoknak, mint az igazgatóságoknak.

A röpirat szó szerint való szövegében így hangzik:

Értesítés.

Az 1905 április hó 16-án megtartott évi rendes közgyűlésen az alapszabályok 4., il-

és kenyeret. A karcos törköly ereje befutotta a testét és Kapus Balázst megrázta a melegség. Odakünn már foszladozott az éjszaka fátyola és fakón világított ki alóla az ébredő hajnal. Sápadság derengett be a kicsiny szobába és Kapus Balázs körül minden és mindenki szomorkodott. A szive megnehezedett és amikor elindult hazulról, megölelte a feleségét, a gyerekeit...

Kapus Balázs reggel hét órakor, ahogy a listára tegnap este kiérték, fölzállott a 365-ös kocsira. Megvizsgálta az indítócsavart, a fékezőt, négyezer-öttször megütötte a csengőt és hátra-hátra nézett, hogy mikor ad jelt a kalauz az indulásra. Mialatt erre várt, újra megtapogatta a fékezőt, babrált körülötte, jobbról-balról megnézegette és ebbe az aggodalmas dolgába annyira elmerült, hogy fölcsudott és megrezsent, mikor a kalauz csöngetett az indulásra... Kapus Balázs elindította a 365-öst és a hosszú, villamos kocsis kisiklott a remisből az utcára. Itt már eleven volt az élet, a munkába menő emberek keresztül-kasul siettek, szaladgáltak az utcatesten.

Kapus Balázs megfeszült figyelemmel nézett a sinutra és hevesen döngette a csengőt. Mialatt a tekintete messze előre, jobbra és balra cikázott, ilyen gondolatok motoszkáltak a fejében:

— A 365-ös mindenkit bajba visz... Kiss Jancsi is megjárta... az pedig már öreg kocsivezető...

kezön és elbizakodott, hogy a kocsis neki engedelmessé válik, ha akarja utját vágja, ha jónak látja elindítja és csak tőle függ és meg se moccan... A kocsivezető megszorította az esztét, hogy elhessegesse zavaros gondolatát:

— Az ördög motollája... Hát hol rejtőzik?... A kerekbe? ezért forognak olyan veszettül... a villamos vezetékekben? emésztő haragja pattan ki onnan égő nyelvekben... a fékezőben?!... a fékezőben?... a kezét most a nyakán tartja...

Kapus Balázst mindjobban megkörnyékezte a sátán és a lelke már viaskodott vele:

— Leselkedsz reám Belzebub szolgálója? Nem volt elég a Kiss Jancsi, a három cselédje, meg a felesége?... Engem akarsz most betenni a fekete kosárba, a gyermekemmel, az asszonnyal együtt? Kezemben vagy, de ki nem eresztelek... hogy rámszabaduljál... ki az erősebb?... mindig te győzol?... Muszáj hát nekem is?...

A 365-ös üvöltött, sikitva nyögdecsett, olyan haragosan vezette Kapus Balázs. Künn voltak már a népes uton, ahol az emberek egymást keresztezték és közöttük a fürge halandók táncléptekkel szökdöstek a biztos uttest felé. Kapus Balázs az egyik kezével megdörzsölte a homlokát és nagyot nyelt, hogy kiszáradt torkát megnedvesítse. Alatta a 365-ös már szólítottatta őt... és Kapus Balázs értette a rekedt, megszakadó hangját:

letve 10. §-a oly értelmű változást szenvedett, hogy az üzletrészek után legfeljebb csak 4 százalékos kamat fizetendő, a felmaradó nyereség pedig egyrészt a tartalékalap javadalmazására, másrészt a tagok közt a történeti bevásárlások arányában leendő szétosztásra fordítottassék.

A kereskedelmi törvényszék jóváhagyó végzése ugyan ezideig még nem érkezett meg, mindazonáltal gondoskodnunk kell, hogy ezen határozatnak már az 1906. évben érvény szerezessék, illetve, ha a szóban forgó jóváhagyás megérkezik, az 1906. év üzleti lezárolása ezen alapon legyen meg-ejtethető.

E célból 1906. január 1-től kezdődően a következő intézkedések életbeléptetését tartottuk szükségesnek: A jelenleg használatban levő bevásárlási ivaik megváltoznak és pedig oly módon, hogy a tag neve és tagsági száma az utolsó szelvény utolsó sorában fog helyet találni, hol a bevásárlás végösszege számokkal és szavakkal és tintával kiíratik. Ezen utolsó szelvény «Osztalékra jogosító szelvény» felirattal s kelet bélyegzővel lebélyegeztetik s mivel a nyereségben való részesedésre jogosító igazolványul szolgál, a tagok által gyűjtendő és megőrzendő.

Elejét veendő annak, hogy sok ily apróbb összegű szelvényt legyenek kénytelenek a tagok megőrizni, másrészt megkönnyítendő az évi lezárolást, 20 korona, illetve ezen felüli összeget kitevő oszthalékra jogosító szelvények, időközönként, meghatározott értékben nyomtatott oszthalékra jogosító jegyekért kicserélendők.

Ezen oszthalékra jogosító jegyek 5 különböző színben ötféle és pedig 50, 20, 5, 3 és 1 koronás értékben nyomtatnak.

A kicserélés akként történik, hogy a tagok, az oszthalékra jogosító összeggyűjtött szelvényeket az általunk e célra nyomtatott borítékban hozzák, melynek külső oldalán az erre rendelt helyen a tartalmát képező oszthalékra jogosító szelvényeket, szám és érték szerint felsorolva összegezik, s ily módon beszoigáltatva, a végösszegeknek megfelelő értékű oszthalékra jogosító jegyeket kapnak, melyek az évi lezárolásig megőrzendőek.

Megjegyezzük, hogy a kicserélésnél az összeg fillér értékei nem vétetnek figyelembe. Az oszthalékra jogosító jegyek szintén kelet

bélyegzővel láttatnak el, a célból, hogy más — mint a vonatkozó üzleti évben érvényesíthetők ne legyenek.

Be nem cserélt oszthalékra jogosító szelvények az évi zárolat után figyelembe nem vétetnek.

Az oszthalékra jogosító jegyek az évi közgyűlés által meghatározandó időn belül az oszthalék folyósítása végett felületlenül benyújtandók, mert később benyújtottak nem vétetnek figyelembe.

Az oszthalékra jogosító szelvények becserélése bármely árudai pénztárnál, esetleg a központi irodában eszközölhető.

A becserélést legegyszerűbb havonta egyszer, szükséges azonban legalább minden második hónapban eszközölni.

Az igazgatóság.

A Konzum igazgatósága, amelyben sajnos eddig még kisebbségben vannak a munkástagok, remélhetőleg hálával fogadja, ha utasításait néhány célravezető tanácscsal mi kiegészítjük.

Kérjük azokat a munkástársainkat, akik tagjai a Konzumnak, tartsák be pontosan és lelkiismeretesen az igazgatóság utasításait.

De azonkívül tartsák szigorúan szem előtt a következőket:

1. A bevásárlásnál a *tagsági könyvet minden egyes esetben feltétlenül el kell küldeni*, mert a visszatérítés végett a pénztárnál kiállított szelvényen nemcsak a tag neve, de a tagság száma is okvetlenül följegyzendő.

2. Felhívjuk a tagtársakat, hogy a szelvényeket, amelyek megőrizendők, mindenkor csak a *hónap 10-dike és 20-dika között* vigyék be az árudába becserélés végett, mert a hónap végén és elején sok más teendője van a pénztárosnak és ha akkor akarják a tagok a szelvényeket becserélni, csak saját maguknak és az illető alkalmazottnak okoznak föltartóztatást és kellemetlenséget.

3. Fölszólítjuk azokat a tagokat, akiknek csak egy üzletrészüket van a szövetkezetben, ennek az egy üzletrésznek kiutalványozását ne kérjék. Csak ha több üzletrészüket van,

kérhetik az egyen felüli lévők kiutalványozását.

Ennek a fölszólításnak érthető az oka. A nyereségvisszatérítés folytán nagyrészt elmaradt az a zsarolás, amit üztek eddig a Konzum kapitalistái. Így azután az Ölhofferek ki is maradtak a Konzumból, minek következtében a szegényebb sorsu, de vásárló tagoknak kell benn hagyniok legalább egy üzletrészt, hogy meglegyen a Konzumnak a forgó tőkéje.

4. *Készüljetez már most a Konzum legközelebbi közgyűlésére*, amelynek kettős célja lesz:

- a) többségbe juttatni az új, becsületes irány képviselőit a Konzum vezetőségében;
- b) a régi, bűnös rendszer uralmát végképpen megtörni.

S Z E M L E.

BELFÖLD.

Becsületes szó. Kitartás című testvér-lapunk, melynek szerkesztője *Turtsányi Vilmos*, (nem tévesztendő össze a főzsirondista *Turtsányi Pállal*) a következő őszinte és becsületes cikkekét közölte utolsó számában:

A vasuti munkások országos szövetsége.

Végre-valahára a vasutasok is megértették, hogy érdekeiket és jogaikat csak úgy óvhatják meg, ha egy táborba tömörülnek és testületileg szervezkednek. Amire egyesek nem képesek, mert egymagukban gyengék, azt egy jól szervezett szövetség könnyűszerrel megvalósíthatja, nagy erkölcsi súlyánál fogva.

A vasutasok három szövetséget alkottak. Kettő már szervezve van, a harmadik, a *Legfontosabb*, a munkások szövetsége, most szervezkedik. Amíg az első kettőnél a szervezkedés anyagi oldala nem ütközött különös nehézségekbe, a munkások szövetségének megalakításánál első rendű fontosságu a szövetség szervezési alapja, mert az a néhány ember, aki a szervezés körül teljes odaadással fáradozik, nem képes azokat a költségeket egymaga viselni, melynek ezen alkalommal különféle nyomtatványokban (alapszabályok, felhívások stb.) felmerülnek.

Lapunk szűk keretei nem engedik meg, hogy a munkások szövetségének fontosságával úgy foglalkozunk, amint máskülönbben szeretnők, de mindenesetre szükségesnek tartjuk tagjaink azon részének figyelmét arra felhívni, akiknek nemcsak kötelességük, de jól felfogott érdekük is, hogy ennek a szövetségnek megalakulásánál legjobb tehetségük szerint erkölcsileg és anyagilag is közreműködjenek.

Akinek tehát tüzetes tájékozásra van szüksége, annak akár mi, akár pedig ezen szövetséggel foglalkozó lapotársunk, a «*Magyar Vasutas*» (Budapest, VII., Csömöri-ut 28. sz.) kellő felvilágosítással fog szolgálni.

Hozzáfűzni valónk ehhez a közleményhez legfőleg annyi van, hogy az ilyen tisztességesen és őszinte gondolkozó lapokkal való együttműködés csak örömeinkre szolgálhat.

Az ámitások rendszere. Ha valami képes meggyőzően bizonyítani azt a mély demoralizációt, amely sajnos, belefészkelte magát a Máv. kezelésének egész gépezetébe és valóságos rendszerré nőtte ki magát, úgy a mi szegény *Hugyecz* munkástársunk esete képes rá.

Hugyeczet, aki a legjobb munkások egyike és tizenkét évi szolgálata alatt komolyságával és csillogó becsületességével általános szeretetet és tiszteletet vívott ki magának, a múlt év elején rendszabályozták azért, mert résztvett a Máv. munkásság igazságos mozgalmában, habár csöndes, nyugodt természete

— Hiába... hiába Kapus Balázs... Mért kívánkoztál a hátamra... Nem jobb volt odahaza, szántani a földet, fuvarozni az uraságnak... Levettted a parasztgunyát, jobb most így pucérosan... Enyém vagy... úgy mint a Kiss Jancsi... az is eljött a falujából...

Kapus Balázs úgy érezte, hogy alig bírja felemelni a fejét és ahogy belenézett az utvonalba, úgy látta, hogy az emberek mind dülöngélnek, mindenki közel van egymáshoz és aki a lábát mozgatja, az mind a sinek felé viszi az utját... A megkábult kocsi vezető széles tenyere meglapul a fékezővason, már nem fogta keményen, csak a szemét meresztette és egy-egy pillantásával felmérte az előtte levő hosszú pályautat. Nagyon dobant a szive, amikor hirtelen, világosan az eszébe ötlött:

— Ma elgázolok valakit...

Félbenmaradt gondolatai mind segítségére siettek Kapus Balázsnak és a kocsi vezető elkeseredve kétségbeesetten tiltakozott velük:

— Nem... nem... vigyázni fogok... nem büntet az isten... mi lesz a gyerekek... nem büntet az isten...

Kapus Balázs szívéből fölszállott a jámbor sóhaj:

— Mária segíts... ne hagyj el...

A 365-ös kanyarodóhoz ért és a kocsi vezető újra erősen fogta a fékezőt. Röpke vilamos áram szállott ki a vaskarból és bele-

futott Kapus Balázs tenyerébe. A sanyargatott ember megrázkódott és megrémült képzelete ijesztő gondolatot hagyított eléje:

— Már gyün, gyün a sátán... Megfogott, el nem ereszt...

Sötét felleg szállt le Kapus Balázs szeméire és mintha ígézet verte volna meg a tekintetét, nem látott semmit... Lecsukta a szemhéjait, aztán erőlködve kimeresztette szemgolyóit és ekkor két nagy barna szem tekintetett feléje... mint tegnap éjszaka... Szomorúság, bánatos fájdalom integetett ki a szemekből és Kapus Balázs szive elfacsarodott. Megismerte a tehenét... az ő tehenét, amelyet falustól, mindenestől elhagyott...

Kapus Balázs fölébredt dermetségéből és hevesen odavágódott a perronfalhoz. A 365-ös előtt lovak ágaskodtak és velük együtt fölborult a hintó, melyben emberek voltak. Kapus Balázs bambán bámult a toronyos kavargásra, mely hirtelen eléje pottyant és a sikoltásra, hörgő jajkiáltásra odakapott a fékezőhöz. A 365-ös az embereket maga alá gyűrte és engedelmesen megállt, de Kapus Balázs úgy érezte, hogy az ördög motollája még dühösebben megy előre... megy... megy... viszi messzire a falujától, családjától.

(Vége.)

nem engedte, hogy exponált működést fejtsen ki.

Egy ember, Müller János főfelügyelő, az Északi főműhely főnöke akarta rendszabályozni Hugyeczet. És rendszabályozta, holott még ürügyet sem talált rá, hogy igazolja igazságtalan eljárását. Fölmondtak neki «munkahiány» cím alatt, holott ugyanakkor új munkásokat vettek föl. Ez volt az első ámitás.

Hugyeczet joggal érdeklődött, hogy miért mondták föl neki és ekkor azt az információt kapta, hogy azért bocsájtották el, mert önállósítani akarta magát és ugyis elment volna. Ez a második ámitás, mert soha eszéágában nem volt Hugyecznek magát önállósítani.

Azután, már Vörös László idejében a többi rendszabályozott munkástársunkkal együtt Hugyeczet is folyamodott visszavételért. Biztató ígéretet kapott. De egyebet nem. Úgyének a megsürgetésénél Vörös László csodálkozva jelentette ki, hogy hát mit akar az a Hugyeczet, hiszen följajlottak neki munkát a Máv. szolnoki műhelyében, miért nem fogadta el.

Ez a harmadik, a legnagyobb ámitás. Mert soha senki sem ajánlott föl Hugyeczetnek munkát a szolnoki műhelyben, aminek igazolásául ideiktatjuk azt az értesítést, amelyet Hugyeczet kérvényére kapott.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

174723 szám.

A. I. 1905.

Hugyeczet Józsefnek
volt főműhelyi kazánkovács

Budapest,

VIII., Karpfenstein-u. 10.

A m. kir. államvasutaknál újból leendő alkalmaztatása iránt kereskedelmi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságához intézett kérvényére, Ő excellenciájának f. évi szeptember hó 8-án 58877. sz. a. kelt magas rendelete alapján értesítjük, hogy Ő excellenciája *kérelmét teljesíthetőnek nem találta.*

Budapest, 1905 október hó 4-én.

Az általános igazgatási főosztály:

Marx

m. tanácsos, igazgató.

Amint ebből látható, valaki *hazugságot adott a miniszter szájába.* Valaki, akinek érdekében állott folytatni az üldözését Hugyeczetnek, tévesen informálta a minisztert, hazudott neki, csak hogy megakadályozza Hugyeczet visszavételét. És ez sikerült is neki. A miniszter fölszólította ugyan Hugyeczetet, hogy adja be újra kérvényét, be is adta szegény, beteg munkástársunk, de választ nem kapott rá Nem is kap, mert a kérvényét, mint értesülünk, ad akta helyezték.

Ki tudja, mit hazudtak megint, hogy sikerült újra utját állaniok az igazságnak. Sötét kép ez a Máv. erkölcséből.

Helyreigazítás. A szombathelyi statári-umról lapunk múlt számában közölt cikkünkbe hiba csuszott bele. Gerse Imre ugyanis nem négy heti, hanem négy napi sétát kapott, de közbenjárás folytán ezt is elengedték neki.

Az elmúlt év munkája. Az elmúlt év szervezetünkre oly nagy fontossággal bír, hogy nem mulaszthatjuk el az ezen évben történt fontosabb eseményeket röviden összefoglalva munkástársaink tudomására adni:

Január első felében határozta el az országos szervező-bizottság elvben lapunk hetenként való megjelenését.

Január 4-én Hugyeczet József munkástársunk megrendszabályozása, illetve elbocsátása.

Ezeket egy-két nap mulva követte a szombathelyi, szolnoki, debreceni, hatvani, zágrábi

és pécsi műhelyekben alkalmazott munkástársaink rendszabályozása.

Január 8-án a József főherceg szállodában megtartott vasutas-gyűlés a legnagyobb megbotránkozását fejezi ki a rendszabályozások ellen s ennek ellensúlyozására követeli a «Magyar Vasutas» hetenként való megjelenését.

Január 28-án bocsájtotta ki a szervező-bizottság a «Közvéleményhez» című röpiratot, amelyben a nyilvánosságot kéri fel elnyomatásunk megítélésére.

Február 10-én jelent meg «Müller János fotográfiája» című röpirat. (Népszava melléklet).

Február 19-én egy városligeti vendéglőben megtartott nyilvános vasutas munkásgyűlésen adták meg a céltudatos vasuti munkások a méltó választ a Müller által képviselt rendszer ellen.

Március 15-én jelent meg a «Konzum boszorkánykonyhájából» című röpirat, amelyben a szervező-bizottság fölhívja a konzum tagok figyelmét a közeledő konzum közgyűlésére.

Március 16-án intézte a szervező-bizottság a beadványt a konzum igazgatósághoz, amelyben tiltakozik a szavazólapokkal való visszaélés ellen.

Március 16-iki konzum igazgatósági ülésen elhatározták beadványunkra a régi szavazólapok visszavételét, s helyette új szavazólapok kibocsájtását.

Március 18-án rendelte el a Máv. igazgatósága a fiókműhelyekben alkalmazott ipari munkások részére a megfelelő pótbér kifizetését.

Március 18-án nyújtották be a vasuti munkások mintegy 1000 tag aláírásával a konzum igazgatóságához a vissztérítésre vonatkozó indítványt.

Március 29-én jelent meg a hivatalos lapban a konzum gyűlési meghívó, amely közgyűlés április 16-án a Máv. gépgyár éttermében tartatott meg.

Április 2-án tartotta a nyugbérpénztár központi bizottsága első ülését.

Április 9-én volt a nagygyűlés a konzum-ügyben, Margulit Kálmán kartársunk előadásával.

Április 14-ike nevezetes dátum, lapunk egyéves fennállásának évfordulója.

Április 16-án volt a konzum nevezetes közgyűlése, amely kisöpörte Kiss Jánost és társait a konzum igazgatóságából s a mi jelöltjeink körülbelül 1500 szótöbbséggel kerültek ki győztesen.

Április 16-án az érsekújvári máv. munkások nagyon sikerült gyűlést tartottak. „Milyen a Máv. betegpénztár, s milyennek kellene lennie“ napirenddel.

Május 28-án volt a Máv. betegpénztár közgyűlése s ami előrelátható volt, első támadásnak nagyon jó volt, de győzelemre nem segítette a máv. alkalmazottak jelöltjeit.

Junius 4-én Szombathelyen igen sikerült gyűlés volt.

Julius 13-án szombathelyi műhelyben Fabos Vendel munkástársunkat rendszabályozták.

Junius 19-én a bocsájtotta ki Vörös László keresk. miniszter azt a rendeletet, amelyben elrendeli, hogy a fegyvergyakorlatra bevonuló ideiglenes Máv. nős alkalmazottak a bevonulás idejére alapbérüket, illetve napi-bérük 60 százalékát a Máv. igazgatóság kifizesse.

Julius 8-án a Vázsonyi kertben megtartott nyilvános vasutas gyűlés megállapította a kereskedelmi miniszterhez benyújtandó emlékirat alapelveit s megbizta az orsz. szervező-bizottságot az emlékirat kidolgozásával s benyújtásával.

Julius 13-án vitte fel egy 30 tagú küldöttség az emlékiratot a kereskedelmi miniszterhez.

Julius 13-án kapta meg lapunk az évi szabadjegyet.

Augusztus 30-án adta meg Vörös László keresk. miniszter a benyújtott emlékiratunkra

a választ, amiből különösen kiemelendő a munkás fegyelmi bíróság felállítása.

Szeptember 1-én jelent meg először horvát testvérlapunk, a Hrvatski Željezničar (Horvát Vasutas).

Szeptember 15-én jelent meg lapunkban «Az örömlégények» s «Nem kell az alamizna szövetség» című cikk, amelyért Turtsányi és Breuer sajtópert indított.

Október 27-én az Északi főműhelyben gyűlés volt «a vasuti munkások szervezete s annak ellenségei» napirenddel.

Október 20-án Szolnokon, 21-én éjjel Temesváron, 23-án ugyancsak Temesváron nyilvános munkásgyűlés volt.

November 5-én országos bizalmiférfi értekezlet volt, amely elhatározta, hogy másnap küldöttségileg járul a keresk. miniszterhez s kérni fogja a vasuti munkások országos szövetségének megalakításához az engedélyt.

November 6-án Vörös László keresk. miniszter a vasuti munkások szövetsége megalakítását engedélyezte.

November 8-án lapunk sajtópöre a Müller-féle röpiratért, amikor a bíróság 3 hónapi fogházra ítélte lapunk felelős szerkesztőjét, Farkas Izor munkástársunkat.

November 13-iki nyilvános gyűlés a Plasztikon vendéglőben megválasztja a szövetség előkészítő-bizottságát.

November 26-án az előkészítő-bizottság kiegészítve magát, a vidéki bizalmiférfiakkal kidolgozta az alapszabálytervezetet.

November 29-én az előkészítő-bizottság benyújtotta a keresk. miniszternek az a'p-szabálytervezetet.

December 3-án nyilvános gyűlést tartottunk Szolnokon és Temesváron.

December 17-én jól sikerült munkásgyűlést tartott a debreceni vasuti munkásság.

December 17-én Nagybecskereken az első nyilvános vasuti munkásgyűlés.

*

Azt hisszük, munkástársaink, meg vannak elégedve egy évi munkánkkal, igaz ez nem egyedül a mi érdemünk, az érdem egyik része azon vasuti munkástársainké, akik velünk karöltve küzdöttek helyzetünk javításáért s polgári jogaink elismeréséért.

Azonban ez még nem minden; az igazi nagy dolog még hátra van. Nem mutatunk másra, csak alakulandó szövetségünk alapjának a kiépítésére, aminek a kiépítése minden okos és őszinte vasuti alkalmazottnak erkölcsi kötelessége, hogy nehéz munkánkban segítsen s velünk karöltve dolgozzék.

Fel testvérek, a nagy muukára!

— r. — e.

KÜLFOLD.

A munkanélküli pénztárak állami támogatása Norvégiában. A Norvégiában évek óta tartó munkanélküliség hatása alatt megvalósulni készül a szakszervezetek ama követelése, hogy az állam járuljon hozzá munkanélküli pénztáraikhoz. Tavaly a kormány bizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására. Ez a bizottság most javaslatot terjesztett elő, amely szerint a kormány harmadát viselje a költségeknek, amit a szervezetek munkanélküli tagjainak támogatására fordítanak. A norvég szervezetek ugyanis külön pénztárakkal rendelkeznek erre a célra. Az új törvény szerint e pénztárak kebelébe oly egyének is beléphetnek, akik egyébként nem tagjai a szervezetnek. Az állami segítség kétharmad részét ama köztség szolgálja, amelyben a munkanélküliek az utolsó évben tartózkodtak. Ha ez nem állapítható meg, akkor az egész költséget az állam fedezi. A bizottság javaslata szerint a törvény már 1906 január elején életbe lépne és egyelőre 1910 január 1-éig lenne érvényben.

A laktanyák.

Sokat halljuk és olvassuk, hogy a Máv. volt és jelenlegi vezetői, Magyarország közlekedés ügyét európai színvonalra emelték. Ha az Ullmann kocsik kényelmessége és a sok szalonkocsik fényes berendezése képezik az európai színvonalat, akkor ez az állítás a valóságot is meghaladja.

Olvasva naponta az államvasutak e színvonaláról álló fejtegetéseket, egy pillanatra elfelejtjük a szomorú valót és mosolygunk. Mert hiszen mi az az u. n. európai színvonal? Nem csak az előkelő uri közönségnek minél kényelmesebb módon való utazásának biztosítása, hanem talán az alkalmazottak ezreinek kielégített érdeke és ezek közt első sorban az egészségügyének alkotott berendezéseknek kifogástalansága is.

A mi fejlődő közlekedésügyünknek egyik legnagyobb szegényfoltja, hogy alkalmazottainak egészségügyi terén való lelemibb követelményeit sem veszi tekintetbe. Hogy milyen a Máv. egészségügyi intézménye, azt akarom most nagyjában vázolni.

A vonatkísérő személyzet és azon munkások, kik nem mehetnek minden nap haza családjukhoz, azok részére a Máv. ugynevezett laktanyát tart fenn, amely kizárólagosan a pihenésre szolgál és mint ilyennek már annál fogva is, mert nagyrészt oly személyzet veszi igénybe, amely a forgalom biztonságára kell hogy ügyeljen, olyannak kellene lenni, hogy a pihenésnek minden tekintetben meg is feleljen.

Ezzel szemben azok a laktanyák minden elfogultság nélkül mondván, olyanok, hogy ha a rendőrség és az előjáróság zsufolt lakásokat vizsgáló bizottsága megvizsgálná, feltétlenül a Máv. laktanyái ellen rögtön kiadott kiltatási rendeletet adna ki.

A fővárosi laktanyák közül csak kettőnek állapotát akarom itt leírni, a keleti pályaudvarét, mely a nyugdíjintézetnek ugynevezett nyolc ház palotájában van és a ferencvárosi pályaudvarét, amely pedig az állomáson van.

Azt hiszem, hogy ha e két laktanya viszonyait leírom, teljesen elegendő lesz ahhoz, hogy úgy a többi fővárosi, mint a vidéki laktanyák állapotáról magunknak fogalmat szerezhessünk.

A keleti pályaudvar laktanyájában az állapotok valóságos kiállítás a közpiszkosságnak. Hatvan ágy szolgál az ott naponta megforduló 150—160 ember részére és pedig úgy, hogy alig egy ember felkel, már a másik kénytelen a még ki nem hült meleg ágyba befeküdni. Aki a hygenia lelemibb követelményeivel csak parányit is tisztában van, tudja azt, hogy ily viszonyok közt a ragályos betegségeknek megszerzése, nem tartozik a nehéz feladatok közé.

De tegyük fel, amint van is, hogy az agyonhajszolt személyzet nem igen vizsgálja azt, hogy ki és mikor kelt fel a bele fekvő ágyból, lehetséges-e még ilyen állapotok mellett is e laktanyába még a legelfáradtabb emberi idegeknek is úgy pihenni, hogy egy újbóli felöltött szolgálta menjen!

Egyszer a felelet, hogy nem! Nem pedig azért, mert a laktanya egyttal bérház is, ahol kora reggeltől késő estig olyan vásári zsvaj van, hogy nappali pihenés abszolúte lehetetlen és éjjel pedig azért nem, mert a laktanyák berendezése olyan, hogy korábban felkelő csapatoknak, a pihenő csapat szobáján kell keresztül mennie, ami öt hat embertől nem várható, hogy teljes nesztelenül történjék.

A fürdőszobákról nem is lehet szólni, mert nemhogy nincsenek, de még a mosdó készülékek is olyanok, hogy a személyzet a mosdásra a vízvezetéki csapot kénytelen igénybe venni.

A ferencvárosi laktanyában ugyanazok az állapotok uralkodnak, mint a keleti pályaudvarban, itt még azonban megjegyzendő, hogy a laktanya azon vágány mellett van, ahol az élő állatokat gyűjtik össze, ami alatt az értendő, hogy a pihenésre vágyó személy-

zetnek 50—60 kocsi kör, birka stb. állat ad szerenádót.

Ugyanezen épületben van a mosdai munkásoknak a laktanyája, melynek állapota homlokegyenest ellenkezik a fővárosnak a lakások zsufoltására nézve kiadott rendeletével. Két szűk kis szobában 30—40 ember nem alszik, hanem valósággal egymás hátán fetreng, a miazmákkal bűzös levegőben.

Ha ilyenek az állapotok a fővárosban, elképzelhető, hogy milyenek lehetnek a vidéken.

A laktanyák takarítására az állomásfőnök urak kapnak bizonyos általányt és ezen uraknak nem a laktanya tisztasága, hanem az általányból a saját zsebük részére való megtakarítása képezi a gondjukat. A takarítók legtöbbje oly silány bért kap ez általányból, hogy a legjobb akarat mellett sem képes e bérért a tisztaságot megkivánó munkát elvégezni.

Mikor Magyarországon ilyen állapotok vannak, akkor dicsekszik a Máv. főorvosa, dr. Csatóry Lajos, a «Máv.» egészségügye című könyvében, hogy ő a Zürichben tartott vasuti egészségügyi kongresszuson a laktanyákra nézve következő indítványt tette, amit a kongresszus el is fogadott:

1. A laktanya ne a pályaudvar vagy gépház közelében legyen.

2. Egy hálólhelyiségben két embernél több nem hálhat és a pappali és éjjeli pihenő személyzet részére külön hálólhelyiség legyen.

3. Minden egyénre 20 köbméter légtér számítandó.

4. Minden laktanyában legyen fürdő, zuhanynyal és szárító helyiség a nedves ruhák szárítására.

5. Külön helyiség az étel és ital melegítésére.

6. Minden egyes ember részé e külön lepedő legyen.

Ezek a főbb pontjai a főorvos ur indítványának és ezen indítványt azon az egészségügyi kongresszuson nyilván azon komolysággal tette, mintha azok itthon már megvalósítva lennének, pedig még csak megközelítőleg se járnak mindezen és hasonló szép indítványhoz, amit a főorvos ur indítványozni bátorkodott.

Persze az indítvány más és az indítványnak végrehajtása megint más.

A vasutnak csak a szalonkocsik fényes berendezésére van pénze, — hogy európai színvonalon maradjon — nem pedig alkalmazottainak egészségügyi berendezéseire.

Főorvos ur! Hogy a zürichi kongresszuson tett indítványának végrehajtása mennyire szükséges már nálunk, erre nézve tessék egy fővárosi laktanyában bejelentetlenül elfáradni.

Azt hisszük meg is cselekszi, mert hiszen főorvos ur, a legfontosabb közérdekről, az államvasutak ezreinek egészségéről van szó. Tessék cselekedni, alkotni és ami fő, komolyan akarni. R. B.

A magyar vasutak 1904-ben.

Magyarország vasuti hálózatának üzleti hossza 1904-ben 18,164 km. volt (1903-ban 18,059 km.). Az egyes vasutak kiterjedése ebben az évben a következő volt:

A m. kir. államvasutak vonalai	8,043 0 km.
A déli vasut magyar vonalai ...	704 1 »
A győr-sopron-ebenfurti vasut	1199 »
A kassa-oderbergi v. m. vonalai	382 7 »
A mohács-pécsi vasut ...	67 6 »
A pécs-barcsi vasut ...	68 1 »

A fővasutak hossza volt összesen 9,385 4 km.
131 helyi érdekű vasut hossza 8,779 2 »

Összesen ... 18,164 6 km.

A Máv. forgalmi eszközeinek befektetési tőkije 476,689 millió koronát tett ki.

A magyar vasutak forgalmi eszközeinek 1904. évi állaga a következő:

Vasut	Mozd.	Sz. k.	Teherk.
Magyar királyi államvasutak	2,619	7,625	59,219
A déli vasut összes vonalain	899	2,079	16,306
A kassa-oderbergi v. vonalain	135	289	4,426
A győr-sopron-ebenfurti v.	25	59	585
A mohács-pécsi vasut ...	13	14	464
A szamcsvölgyi vasut ...	17	48	615
Aradi és csanádi egyes. vas.	37	52	1,468

Az összes magyar vasutak személyforgalma az 1904. évben 75 903,530 utas, 4 7 millióval több, mint az előző évben. A személyforgalomból eredő bevételek 80.126,097 koronát, 1 9 millió koronával többet tettek ki, mint 1903-ban. — Az egyes vasutak személyforgalmi adatait alábbi táblázatban foglaljuk egybe:

A magyar vasutak személyforgalma 1904. évben.

Vasut	A szállított személyek száma ezekben	I. osztályra	II. osztályra	III. osztályra	Egy-egy utas által megtett utazási távolság ezekben	Egy-egy személykilométer utáni átlagbevétel fillérekben	Egy-egy üzemkilométerre esett személyforgalmi átlagbevétel koronákban	Személyforgalomból eredő bevételek koronákban	A teljesített személykilométer
Magy. kir. államvasutak	40,935	573	6,893	32,309	46	2-92	227,470	64,462,000	1,899,761,834
Déli vasut magyar hálózata	3,071	62	448	2,410	50-76	2-71	221,430	4,231,296	155,886,377
Kassa-oderbergi v. összhálózat	3,046	21	449	2,517	36	2-66	259,829	2,918,222	110,840,320
Mohács-pécsi vasut	100	0-3	11	84	18-7	4-02	27,709	75,268	1,873,119
Győr-sopron-ebenfurti vasut	789	6	74	683	25	2-40	166,903	479,505	20,011,913
Szamosvölgyi vasut	493	7	84	372	38-7	2-9	75,190	56,981	19,075,775
Aradi és csanádi egyesített v.	1,407	21	178	1,180	28-54	2-52	103,000	1,013,563	40,168,981

Vasutaink személyforgalma állandóan emelkedik, volt ugyanis a forgalom:

Év	Utasok száma milliókban	Nyers bevétel millió koronákban
1895	49 16	56 72
1898	59 82	64 46
1900	64 11	67 35
1902	68 68	71 41
1903	71 20	77 20
1904	75 90	80 13

Tíz év alatt tehát az utasok száma 54, a nyers bevételek összege pedig 41 százalékkal emelkedett. Említésre méltó, hogy államvasutunknál, dacára a menetdíjak emelkedésének az 1904. évi személyforgalom az 1902. éviéhez mérten 7 1 százalékos emelkedést mutat fel, a személy- és podgyászszállításból eredő bevételek pedig 13 százalékkal emelkedtek.

Az 1904. évben a magyar vasutak áruforgalma 39 668 millió tonnát tett ki, 2 174 millió tonnával többet, mint az előző évben; az áruforgalomból eredő bevételek 215 762 millió koronára rugtak, azaz 9 29 millióval többre, mint az 1903. évben.

Az 1904. évi áruforgalomból 29·316 millió tonna a fővasutakra, 10·352 millió tonna pedig a helyi érdekű vasutakra jutott. Az egyes vasutak részletes áruforgalmi adatai a következők:

A magyar vasutak áruforgalma az 1904. évben.

Vasút	Szállított áru mennyiség tonnákban	Az összes tonna által befutott ut áruforgalomból millió tonna-kilométerekben	Az erdő bevétel millió kor.-ban	Egy-egy tonna által befutott út km.-ekben	Egy-egy tonna bevétel fillérekben	Egy-egy tonna-kilométerre esett bevétel fillérekben	Egy-egy tonna-kilométerre esett bevétel fillérekben	Átlagbevétel az áruforgalomból pályakilométerenként
Magyar királyi államvasutak	23,014,511	3,809,892	162,344	166	4·26	473,690	20,184	
Déli vasut magyar hálózata	2,886,070	273,898	12,703	95	4·44	389,005	18,041	
Kassa-oderbergi v. összes hálózat	4,494,737	473,537	16,089	105	3·38	1,109,000	37,679	
Győr-soproni-ebenfurti vasut	652,071	32,838	1,801	52	5·64	273,650	15,008	
Mohács-pécsi vasut	612,768	22,725	0,924	37	4·08	336,168	13,668	
Aradi és csanádi egyesült v.	892,077	89,680	2,944	101	3·28	229,655	7,539	
Szamosújváryi vasut	321,682	20,735	1,073	71·5	3·92	81,730	4,229	

Legsűrűbb áruforgalma a kassa-oderbergi vasutnak volt, minek az a magyarázata, hogy e vasutnak nagy szén- és átmeneti áruforgalma van.

Magyarország összes vasutainak áruforgalma, épügy mint a személyforgalom, folytonos emelkedést mutat fel. Az áruforgalmi adatok az elmúlt évtizedben a következőleg alakultak:

Év	Millió tonna	Bevétel millió korona
1895	27·039	159 866
1898	31·135	178 493
1900	35·242	197 025
1902	36·270	200 589
1903	37·494	206 472
1904	39·668	215 762

A szállított áruk sulya 10 év alatt 46·8, a nyers bevételek pedig 35 százalékkal emelkedtek.

Az amerikai orvosokról és gyógyszerészekről.

II.

E lapnak tisztelt olvasói valószínűleg még emlékeznek azon cikkemre, amelyben az amerikai orvosokról mondtam el egyet-mást. Most a gyógyszerészekről kívánok — a lehetőséghez képest röviden — megemlékezni annyival is inkább, mert ilyenkor január tájban nálunk is igen időszerű a gyógyszerészekről és ügyeikről beszélni. Január elején szokták tudniillik a gyógyszerészek nálunk az orvosoknak járó províziókat kifizetni. Aki azt hiszi, hogy a provízióval való ezen visszaélés pusztán az orvosoknak és

gyógyszerészeknek magánügye, az alapos tévedésben van. Az orvosi provízió a munkásokat is érdekli, még pedig igen közelről.

Tudvalévő dolog, hogy a gyógyszerek ára nálunk tulságosan magasra van szabva. A munkadij pedig olyan nagy, hogy valóságos botrány. Ennek bizonyítására csak azt kívánom felemlíteni, hogy például valamely por-nak tíz részre való elosztásáért 50 fillért kell fizetni. Ez az egész dolog, amelyhez tudomány sem kell, alig tart tovább két percnél, holott a munkás a nehéz kalapácsot emelve, egy óra alatt sem keres ennyit. Már most minél több ilyen osztott port ír az orvos, annál busásabb a gyógyszerésznek a keresete. Nem is szokott a gyógyszerész a jó recipét író orvos iránt hálátlan lenni. Minden recipét pontosan feljegyeznek a gyógyszer-tárban és az árak 15 és 20 százalékat az orvos kapja provízió fejében. Ilyenformán minél több recipét ír az orvos, annál több neki is a jövedelme. Ezért aztán az orvosok egy része mindig ír a betegnek recipét, akár kell, akár nem. Ez a magyarázata annak, hogy némelyik betegpénztárnak akkora a gyógyszereszlámlája, hogy e miatt alig képes egyéb feladatainak és kötelezettségeinek megfelelni. És kik isszák meg ennek a levét? Természetesen a betegpénztári tagok, vagyis a munkások. A províziós pénztári orvos tehát tulajdonképpen a munkásokat rövidíti meg, vagyis más szóval egy rókáról két bőrt nyuz le, t. i. felveszi a fizetést is, meg bezsebeli a províziót is. Amelyik pénztári orvos tehát a beteget egy bizonyos gyógyszer-tárba utasítja, annak az ujjára kell koppintani, mert az másnak a zsebében kotorász. Csak nem kell szegyenkezni. Nem a munkásnak kell pirulnia ezen üzlet miatt, hanem az orvosnak, akinek egyébként is a szabályai a províziót erkölcsi vétségnek minősítik.

Én csak azt csudálom, hogy a dugaszdag gyógyszerészek, akiknek óriási vagyonuk és jövedelmük van, maguk meg nem szüntetik ezt a visszaélést. Persze a gyógyszerészek is csak olyan tőkészek, mint a többiek és csupa konkurenciából is a markukban törekszenek tartani az orvosokat. Mert e téren a versengés nálunk egy cseppet sem kisebb, mint Amerikában.

Az amerikai gyógyszer-tár egyáltalán nem hasonlít a mienkhez. Ámbár a budapesti gyógyszer-tárban is sok mindenfélét árulnak, ami nem oda való, mégis az amerikaival nem lehet összehasonlítani, mert ez épen olyan, mint evg vegyeskereskedés.

Alighogy New-Yorkba megérkeztem, mindjárt az volt a dolgom, hogy megvegyem azokat a gyógyszereket, amelyekből a hosszú uton kifogytam. A kikötő közelében, a 14-ik utcán csakhamar találtam is egy gyógyszer-tárat. Mondom a gyógyszerésznek, hogy adjon nekem egy zincum chloratum nevű orvosságot. Keresi jobbra is, balra is, de nem találja. Hát én csak mosolyogtam. De hogy el ne unjam magamat, kínált az egyik segéd, hogy vegyek tőle szivart, mert ilyen finom és olcsó szivart nem kapok az egész városban. Majd meg a másik jött, aki valamiféle pálinkát kínált vételre. Nem tudtam, hogy tulajdonképpen korcsmában vagyok-e, vagy gyógyszer-tárban? Végre megtalálta az első segéd a kért gyógyszert, de az üveg, amelyben volt, ugye be volt dugaszolva, hogy nem tudta kinyitani. Látszik — gondoltam magamban, — hogy itt nem annyira a gyógyszereszeknek, mint inkább egyebeknek eladásával foglalkoznak.

Míg a segéd az üveget próbálgatta nyitogatni, jól körülnézhettem. A gyógyszer-tár tele volt kis asztalkákkal és mindegyik asztal körül 2—3 nő ült. Volt aki tejet ivott, a másik meg szódavizet rendelt, míg a harmadik likört kóstolgotott. Szóval mindent lehetett kapni, csak medicinát nem, mivelhogy az üvegdugót nem lehetett kihuzni. El is veszett teljesen a bizalmam és örömmel mentem kifelé a gyógyszer-tárból, de még

egy bucsupillantást vettem vissza épen akkor, mikor egy ur levélbélyeget vásárolt.

Azonban a gyógyszerekre szükségem volt, minek folytán elhatároztam, hogy egy német, vagy talán — ha van — magyar gyógyszer-tárt fogok keresni. Miután New-York utcai olyan egyenesek, mint a lénia és mind-egyik számozva van, nagyon könnyen el tudtam igazodni. A tizenhetedik utcában végre találtam egy gyógyszertárt, ahol német volt a felirat. Bemutatkoztam a gyógyszerésznek, aki rendkívül előzékenyen fogadott és néhány óra alatt az amerikai viszonyok tekintetében teljes tájékozást nyújtott. Ő maga már Amerikában született és csak törve beszélt a német nyelvet, de atyja, aki szintén gyógyszerész volt, Berlinből származott.

Nagy büszkeséggel mesélte, hogy ő csak recipék készítésével foglalkozik. De mivel szivart is láttam a gyógyszer-tárban, hát gúnyosan megkérdeztem tőle, hogy szivart sem árul? No persze, szivart azt nálam is lehet kapni, meg cukorkákat, de egyebet nem és mint aféle élelmes amerikai mindjárt meg is vétetett velem egy skatulya kínai cigarettát.

A gyógyszerekről megjegyzem, hogy azokat bámulatolts olcsó áron adják. Vettem a magam számára is olyan gyógyszeres cukorkákat, amelyeknek darabja itthon 4 fillér, százával 50 fillérért, tehát 100 cukorka annyiba került, mint itthon 12 darab. És nem tagadhatom, készítményeik a legjobb és leghiresebb gyárakból valók.

A gyárakban készült és ott lemért gyógyszerek pontos adagolásában meg lehet bizni, de a gyógyszer-tárakban már nem olyan lelkiismeretes az eljárás, mint a gyárakban. Akárhányszor megesik, hogy a gyógyszerész, ha valamelyik szer, amit az orvos irt, nincsen épen kéznél, mást ad helyette, természetesen valami ártatlan szert, ami a betegre nézve veszélyessé nem válhat. Mert az amerikai gyógyszerész mindenek fölött üzletember, aki a pénzt el nem ereszt, mivel neki csak egy Istene van és ez a dollár. Ezért a dollárért lótfut és rohan mindenki, mintha a földön minden üdvösség csak a pénztől függne...

Ugy hallottam amerikai orvos barátaimtól, hogy a gyógyszer-tárak azért váltak megbízhatatlan közönséges üzletekké, mert a gyógyszer-táraknak kilenc-tized része a bevándorolt lengyel zsidóknak a kezében van, akiknek egyéb céljuk és vágyuk nincs, mint a minden áron való gyors meggazdagodás.

Ugy látom, hogy a mi viszonyaink nem oly nagy stíliék, de mi még adunk valamit a tisztességre és hallgatunk a lelkiismeret szavára is. Békésebb, nyugodtabb a mi életünk és talán boldogabbak is vagyunk...

Dr. Bród Miksa.

LEVELEZÉS.

Budapest. (Keleti pályaudvar, műszaki kocsihivatal). A Máv. ezen ugynevezett javító-intézetében alkalmazott munkástársainktól annyi panasos levelet kapunk, hogy lassan már állandó rovatot kell vezetni, hogy az a sok jogos panasz csak részben is nyilvánosságra jusson. Ebben a műhelyben eltelik 4—6 év, amíg valaki a kocsitisztítók közül bérjavításhoz juthat. Az ipari munkások, igaz, kaptak valami bérpótlékot, de ezt is csak látszólag, mert eddig a vasárnapi munkáért megkapták a 10 órát, de mióta bérpótlék van, csak 8 órát kapnak fizetve. Így amit az egyik részen adtak, azt a másikon elvették.

A kocsitisztítók 4—5 év előtt kaptak a kiinduló vonatokért bizonyos akkordot, azonban az a bölcs igazgatás, ami a keleti pályaudvar műszaki kocsihivatalnál dívik, ezt feleslegesnek találta s el is vette munkástársainktól. Itt fizetésjavítás:ól, vagy bérpótlékról nem is tudnak. 2.——2.80 kor. napibérrel dolgoztatnak, reggel fél 6 órától estig.

Ünnep vagy vasárnapot csak hírből ismerik, ez az ő részükre még nem volt pihenő.

Ezen szerencsétlen páriáknak még az az öröm sincs megadva, hogy családjukkal foglalkozzanak, mert reggel oly időben kell munkába menniük, amikor a családja még alszik, este pedig fáradtan, piszkosan hazatérve, már ő neki kell nyugodni, hogy másnap dolgozhasson. Ők is beadtak ugyan egy kérvényt az üzletvezetőséghez a bérpótlék miatt, azonban «az a kérésük teljesíthetőnek nem találtatott.»

De ez még nem volt elég, most jöttek a nyugbérrel s 60—65 éves embereket kényeszerítették, hogy iratkozzanak be. Most tessék elképzelni napi 1 frt, 1 frt 40 krajcárból Budapesten megélni, családot nevelni, nyugbért fizetni. Lehetséges-e? Nem-e kell ezen munkástársainknak éhezni, hogy családjuknak legyen? Nem-e keller e ezeket az állapotokat megszüntetni? Nem-e kellene az államnak, mint munkaadónak, a példával előljárni, hogy alkalmazottait tisztességesen fizeti? Csodálatos dolog-e, ha az a máv. munkás ellenszenvvel viselkedik a feljebbvalóval szemben, amikor az intézet ily mostohán bánik vele?

De világítsuk meg e kérdést más oldalról is. Munkástársaink, ami érthető dolog, ebből a fizetésből megélni nem tudnak, kénytelenek feleségüket dolgozni küldeni; ennek következtében gyermekeik magukra vannak hagyatva, kitéve az utcára.

Már most kérdezzük, milyen tényezői lehetnek e szerencsétlen családtagok a jövő társadalomnak, milyen hasznos polgára lehet a hazának az, akit az utcára nevel, nem az anya, vagy az apa?

Mi egyenesen az államot tesszük ezért felelőssé. Tudjuk azt is, hogy csak egy kis jóakarattal lehet ezen segíteni, és pedig a következőkkel: *adja meg a Máv. alkalmazottainak az öt megillető fizetést, bányon velük úgy, mint tisztességes munkásokkal, adja meg nekik a fizetésük épségben tartásával azt a sokat hangoztatott vasárnapi munkaszünetet s akkor két dolgon segít.*

Munkásaiból odaadó és hű munkások lesznek, családja pedig elfoglalhatja a társadalomban az öt megillető helyet.

Mi hisszük, hogy a Máv. igazgatósága belátja ezen helyzet tarthatatlanságát s azon szerencsétlen kocsitisztító munkástársainknak megadja legalább a tisztességes megéíthetést.

—r. —e.

Budapest. (Terézvárosi osztálymérnökség.)

Amikor a terézvárosi o. m. pályamunkásai panaszukat hozzánk beküldték, ennek elolvasása után akaratlanul is eszünkbe jutott az ókori regékből Tantalus kínja.

Ezen egykori hős arra lett büntetve, hogy kezét, lábát leláncolták, úgy tették elébe az ételt, italt s kínálták, hogy egyék. Így tett a terézvárosi o. m. főnöke az ottani pályamunkásokkal.

Gondolkodunk azon, milyen buta fejben fogamzik meg olyan örült gondolat, amivel ezen munkások kedvét akarják venni. Hosszu idő után ugyanis megküldte az igazgatóság a terézvárosi osztálymérnökségnek az ottani pályamunkások időleges szabadjegyét. Munkástársaink igaz örömmel fogadták a hírt, hogy jegyük leérkezett; örömük azonban nem tartott soká. Kremmer főmérnök, a terézvárosi o. m. tisztelt főnöke kiadta ugyanis a rendeletet, hogy az időleges jegyek leérkeztek ugyan, azonban a jeggyel csak akkor szabad utazni, amikor ő, illetve az ő fiókái, a pályafelügyelő urak megengedik; jegynek különben a pályafelügyelőknél kell lenni «ellenőrzés céljából».

Ez a száraz tény, ami magában eléggé nevetséges. Mert nem tudjuk, hogy az igazgatóság már nem tud az ilyen fiók zsarnokoknak parancsolni, vagy talán nem is akar, vagy — ami a legvalószínűbb — talán minderről semmit sem tud.

Mert hisz az igazgatóság vagy ad időle-

ges jegyet s azzal egyedül a tulajdonosa rendelkezik, de nem ad azért, hogy azokkal a Kremmerek, vagy Pető Jánosok rendelkeznek.

Mi tudjuk mi van a suba alatt. Eddig az ottani pályamunkás testvéreink az ottani laktanyában aludtak, mert nem volt annyi pénzük, hogy naponként hazautazzanak családjukhoz. Ez pedig a főnök urnak busás újévi jutalékot jelentett, mert ha éjjel karambol, havazás, köd volt, akkor ő egész egyszerűen éjjel kidirigálta a laktanyában alvó munkásokat, övelük elvégeztette mindezen munkákat, persze egész díjtalanul, mert ha az illető munkások 2 éjjel 1 nap dolgoztak is, ők nem kaptak ezért a külön éjjeli munkáért egy fityinget sem, csupán a napi 1.60 fillért.

Hát igen, így lehet jutalékot összetakarítani, de nagyon jó gyomrának kell lenni a főmérnök urnak, hogy azokat a falatokat megtudja emészteni, amely falatok mind egyikehez munkás verejték tapad.

De még tovább megyünk. Mi tudjuk azt is, hogy az igazgatóság nem is engedi azt, hogy a munkásai csak egy fél órát is ingyen dolgozzanak. Itt pedig sok oly szerencsétlen enibert talál, kik életük egy negyed részét ingyen munkával töltik.

Még egy dolgot; mikor munkástársaink a jegykérvényt benyújtották, már előtte régen meg volt szüntetve az, hogy az ilyen kérvényekre 1 korona bélyeg kell, amennyiben ez blankettán, hivatalos uton történik. De itt tudjuk azt is, hogy a terézv. o. m. 98 munkásától megkövetelték a bélyegeket.

Mi nem tudjuk, az igazgatóság nem vette észre, hogy milyen földhöz ragadt szegény emberek adták be ezer kérvényt. Erős meggyőződéssel hisszük, hogy az igazgatóság nem fogja tűrni, hogy az egyes főnökök a saját kedvük szerint zsarnokoskodjanak a munkások felet, annál kevésbé fogja tűrni azt, hogy ha Kremmer urhoz a munkásai bemennek, kéri tőle azt, amit az igazgatóság engedélyezett, akkor ő ezt nem adja meg, hanem azt mondja: «Akinék nem tetszik, ott az ajtó, mehet!» Mert mi még nem látunk templomot építeni a harangozó kedvéért...

Szervezeti ügyek.

Gyűlések.

Pécs forgalmi alkalmazottai, fűtőházi, rakatári, szertári és műhelyi munkásai vasárnap, e hó 7-én délután fél 3 órakor a Weindorfer-féle nagyteremben

nyilvános vasutas-gyűlést

tartanak a következő napirenddel:

1. Szövetségi-ügyek;
2. A szervezkedés célja;
3. A sajtó.

Ezuton is felhívjuk a pécsi vasutasokat, hogy teljes számmal vegyenek részt ezen a nagyfontosságú gyűlésen.

A legközelebbi napokban vasutas-gyűlést tartanak még testvéreink *Kaposvárt, Hatvanban és Zágrábban.*

A Szövetség-alap

javára a lefolyt héten budapesti testvéreink áldozatkészen adakoztak. Az önkéntes adakozások részletes kimutatását jövő számunkban adjuk.

Értesítjük előfizetőinket, hogy szerkesztőségünkben (VII., Csömöri-út 28. sz., I. emelet, ajtószám 4.) minden csütörtökön este 7—8 óráig

ingyen jogi tanácsot

kaphat minden előfizetője a MAGYAR VASUTAS-nak. Vidéki előfizetők levélben fordulhatnak jogi tanácsér lapunk szerkesztőségéhez. A Magyar Vasutas Jogtanácsosa KÁDOSA MAR-ELL dr. (O-utca 48., I. emelet).

Szerkesztői üzenetek.

Debrecen. (Karácsony.) Lapzárta után kaptuk csak és így ebben a számban már nem talált helyet.

Kaposvár. Nagy örömet szerzett nekünk igaz szavaival. Tudjuk, hogy honnan fúj a szél a miskolci körlevéllel is. De hát egy acélerős szervezetet papiroslevegővel nem lehet megdönteni.

F. Dézső Budapest. Csak az kerülhet a lapba, ami kedd estig jut a szerkesztőség kezeibe. Kíváncsinos azonkívül, hogy kimutatások, stb. olvashatóan és teljesen készen adassanak át, mert különben tömérdek hiba és reklamáció jár nyomában. Azután elvégre a szedő is ember, akinek a munkáját csupa kényelmességből nem szabad megnehezíteni.

Régi bajtárs. Köszönöm az üdvözlőlevelet és szívesen viszonzom.

Több közlemény helyszüke miatt kiszorult.

Felkérjük lapunk olvasóit, hogy a Magyar Vasutas 27-iki számát a múlt évről szíveskedjenek a kiadóhivatalba beküldeni.

Komzumigazgató, főműhely. Szíves einézését kérjük. Legközelebb.

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet.

Biraucz Döme könyvnyomdája Budapesten, VII., Amazon-u. 9—8

„Első Leánykiházasítási Egylet, m. sz.”

Gyermek- és életbiztosító intézet,

Budapest, VI, Teréz-körut 40—42. sz.

Alapított 1863. évben.

Az intézet felügyelő-bizottsága, ugymint az előző években is, december 31-én tartott ülésében az intézet pénztár- és vagyonállapotának fővizsgálatát megejtette és megállapította, hogy az intézet vagyona a következő értékekben van elhelyezve, és pedig:

Intézeti házak beruházási értékben.

Teréz-körut 40—42. számú épület	831,680.70 K
Kerepesi-ut 20. számú épület	600,393.60 »
Váci-ut 4. számú épület	612,923.— »
Értékpapírok	7,832,445.— »
Kölcsönök saját kötvényekre	586,557.37 »
Takarék- és bankbetétek	1,571,872.98 »
Postatakarékpénztár	4,903.29 »
Hivatalnoki nyugdíjalap betét	184,698.92 »
Pénzkészlet	35,685.54 »
Összesen	12,321,160.40 K

Múlt év december havában 1.193,500 K értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1.008,500 K értékű új biztosítási kötvény állított ki. — Biztosított összegek fejében 114,912.80 K fizettetett ki.

1905 január 1-től december 31-éig bezárólag 14.760,800 K értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 12.366,500 K értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosított összegek fejében a folyó évben 900,518.75 K fizettetett ki.

Az intézet fennállása óta 10.165,904.30 K fizettetett ki biztosított összegek fejében.

MIÉRT BUKOTT EL A VASUTAS SZTRÁJK?

Szociálpolitikai tanulmány.

Írta: Rába Sándor. Ára: 24 fillér.

HAZAFISÁG ÉS NEMZETKÖZISÉG

Írta: Garami Ernő.

Ára: 4 fillér.

Kaphatók:

a „MAGYAR VASUTAS” kiadóhivatalában,

BUDAPEST, VII., Csömöri-út. 28.